DUPĂ 20 DE ANI…

AFTER 20 YEARS...

Prof.dr.ing, ec. Ioan ABRUDAN
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

Mărturisesc că ideea titlului nu îmi aparţine. Sigur, aparţine, în primul rând, lui A. Dumas care ne-a încântat copilăria cu romanul omonim. Acest titlu, sugerează, însă, un anume bilanţ, o inevitabilă evaluare a transformării care, în romanul menţionat, se referea la eroii din şi mai cunoscutul „Cei trei muşchetari" al aceluiaşi autor. În discuţia de faţă, cei 20 de ani, reflectă timpul de când România a trecut la economia de piaţă. Pe de altă parte, acest titlu, prezent pe coperta din spate la numerele 34, 35 şi 36 ale revistei, reflectă denumirea conferinţei organizată de revista noastră în septembrie 2010, având chiar menirea de a observa ce reprezintă managementul românesc, ce reprezintă România, la 20 de ani după evenimentele din 1989.

Am o oarecare reţinere cu privire la utilizarea termenilor comunism sau capitalism care, astăzi, după opinia mea, îşi caută mai degrabă compatibilităţile decât îşi cultivă diferenţele, acum după ce s-a rezolvat ceea ce trebuia rezolvat în Europa. Îmi imaginez cât de interesantă trebuie să fi fost viaţa pentru un român, care are acum peste 80 de ani, şi care a trecut de două ori prin inflexiunea „capitalism-comunism", de fiecare dată pornind dinspre un alt versant. Eu cred, că ideologia a fost, mereu, un ambalaj pentru eterna necesitate a omului de a spera la mai bine. Într-o lume care este unică pentru fiecare, oamenii îşi măsoară satisfacţia prin distanţa dintre idealul

The title I confess was not my idea. Sure, it belonged first to A. Dumas who delighted our childhood with the novel entitled as such. This title suggests, however, a certain balance, an inevitable assessment of the transformation that, in the so said novel, referred to the heroes of the famous "Three Musketeers" written by the same author. In the present discussion, those 20 years reflect the time when Romania switched to a market economy. On the other hand, the title currently on the back cover of the 34, 35 and 36 editions of the magazine reflect the name of our conference organized in September 2010, having just to see what is meant by Romanian management, what represents Romania 20 years after the events of 1989.

I must confess I am very cautious on the use of such words as communism or capitalism which today, in my opinion, seek compatibilities rather than cultivate their differences, now that what was to be dealt with in Europe is done. I can imagine how life must have been interesting for a Romanian who now has over 80 years and passed twice through the inflection "capitalism-communism", each time starting from a different slope. I believe that ideology was always a package for the eternal human need to hope for the better. In a world that is unique to each individual, people measure their satisfaction by the distance between the individual ideal and

individual şi realitatea comună. Aşa se nasc „dizidenţii" sau, invers, „apologeţii" situaţiei prezente şi, mai departe, din confruntarea celor două tabere, se modelează viitorul. Există şi gruparea celor care se adaptează amintindu-şi, probabil, de „Evoluţia speciilor" a lui Darwin şi de dictonul latin „carpe diem" care au, şi ele, un nivel de raţiune într-o viaţă perisabilă.

Există foarte multă nedeterminare şi în imaginea pe care ne-o facem despre ce reprezintă binele şi răul. Shakespeare spunea: „nu există nimic bun şi nimic rău – gândirea noastră împarte lumea în fericire şi nefericire". Suntem, din nou, la interfaţa cu diversitatea de interpretări. Emitem opinii şi receptăm reacţii suntem, deci, „ în proces", iar sistemul nostru de referinţă se schimbă mereu. Cred, însă, că pe distanţe temporale scurte, putem fi totuşi consecvenţi.

Este cert că, în 1990, pentru România, jocul existenţial s-a schimbat. Am intrat în economia de piaţă, adică am ieşit dintr-un mediu în care cunoşteam regulile, pentru a intra, în condiţiile unei competiţii sălbatice, într-un mediu în care combatanţii se exersau de sute de ani în această materie. Pentru noi, nu era doar o schimbare în gramatica limbajului economic ci era schimbarea a însăşi limbajului. Credeam că vom scrie cărţi în acest limbaj în care de abia învăţăm alfabetul? Ne puteam imagina un loc de campion în această lume?

A venit, apoi, epoca ironiei „nu ne vindem ţara". Ironie, de altfel, plătită de cei care aveau cu ce să cumpere (ţara). Ca să fim „în rândul lumii" am vândut. Am vândut atât încât am ajuns ca proprietatea statului să fie mai mică (ca proporţie) decât în Marea Britanie (?!). Azi, nu mai avem nimic de vândut dar nu mai avem nici fonduri de pensii, nici capacitate de susţinere a sistemului sanitar ş.a. pentru că statul şi-a vândut sursele de venituri. Pe de altă parte, nu s-a consemnat nici o „sinucidere de onoare", prin care adepţii soluţiei aplicate să-şi asume responsabilitatea.

Dacă libertatea înseamnă posibilitatea de a înjura cu mai mult sau mai puţin temei pe oricine, spre bucuria celor care-şi vând ziarele sau îşi măresc audienţele, atunci această libertate o avem. Problema este la responsabilitate. În binomul „libertate – responsabilitate" s-a conturat o unitate de contrarii, astfel încât tot ceea ce

common reality. Thus "dissidents" are born or, conversely, the "apologists" of the current situation and, further on, the two sides of this confrontation are shaping the future. There are those who adapt remembering, probably, Darwin's "Evolution of Species" and the Latin dictum "Carpe diem" which also have a slice of rationality in a perishable life.

There's a lot of indeterminacy on the image that we have upon what is right and wrong. Shakespeare said: "There is nothing good and nothing bad - our thinking divides the world into happiness and unhappiness." We are again at the interface with a variety of interpretations. We express opinions and receive feedbacks, we are therefore "in process" and our reference system is always changing. But I think that on short term, we can still be consistent.

It is undisputed that in 1990, for Romania, the existential game has changed. We entered the market economy that is we exited an environment whose rules we knew well and entered, under a wild competition, an environment in which combatants are practicing for hundreds of years in this field. For us, it was not just a change in the grammar of economic language but language was changing itself. Did we expect to write books in the language whose alphabet we are still learning? Can we imagine becoming champions in this world?

Then an ironical age came: "we do not sell our country". The irony, in fact, was paid by those who had the means to buy (the country). To be "like everybody else" we sold. We sold enough so that state property became less (as a proportion) than the UK (?!). Today, there's nothing to sell but we have neither pension funds nor supporting health system capacity, etc. because the state sold its sources of income. On the other hand, no "honor killing" has been yet recorded by which the followers of the solution applied to take responsibility.

If freedom means the ability to curse anyone more or less grounded to the delight of those who sell newspapers and increase their audiences, then we have this freedom. The issue is responsibility. In the binomial "freedom – responsibility" there's a unit of opposites, so that everything taken over by an element is lost by

acaparează un element pierde celălalt ca într-un joc matematic cu sumă nulă, şi, deci, cu cât este mai mare libertatea cu atât este mai mică responsabilitatea.

Un americano – japonez, Fracis Fukuyama, ne convingea, în anii 90, că odată cu prăbuşirea sistemului socialist din Europa a venit „sfârşitul istoriei" uitând în mod absolut inexplicabil că, China, cu peste 1 miliard de locuitori şi cu ambiţii îndreptăţite la primul loc în lume privind dezvoltarea economică, este o ţară comunistă. Oare chiar atâta dispreţ să fie pentru cultura şi capacitatea de discernământ a cititorilor? Poate, pentru cititorul american, debusolat de mesajele media (plătite) dar nu şi pentru cititorul din estul Europei care a mai apucat să citească şi să trăiască şi altceva înainte de a fi „sclavul perfect", dirijat prin internet cum spunea, cu altă direcţie, încă din 1954, filozoful britanic Bertrand Russell. Revenind la Fukuyama, dacă a fost într-adevăr un sfârşit acesta a fost sfârşitul economic al României. Nici nu se putea admite ca să existe o ţară fără datorii la sistemul bancar, care este „atmosfera" ce întreţine viaţa economică a planetei. Un astfel de exemplu trebuia reprimat cu brutalitate. Şi aşa a fost. Şi dacă am mai câştigat ceva, în afara dreptului de a înjura pe oricine, am câştigat cu siguranţă, cel puţin, un procent de datorie din PIB în fiecare din cei 20 de ani care au trecut. Adică, exact ceea ce trebuia să se întâmple. Pare că a avea datorie este conduita „politically corect" din lumea noastră. O publicaţie arăta, în 2010, că datoria mondială va fi (în 2010) de 80 % din PIB –ul mondial după ce fusese 63 % în 2008. Ce putere colosală acumulează cel care deţine condiţia de mare creditor ?! În lumea pe care am dovedit că nu o înţelegem, se întâmplă ca debitorul să fie şi creditor sau invers iar „alunecarea" dintre cele două condiţii să fie, ea însăşi, generatoare de profit.

Citeam în cartea d-lui Prof. Gheorghe Ionescu „Dimensiunea culturală a managementului", din 1989, că România deţinea, atunci, locul 25 în lume, într-o ierarhie mixtă a statelor lumii şi a marilor companii în care statele erau poziţionate după mărimea Produsului Naţional Brut (PNB) iar marile firme după cifra de afaceri. România avea un PNB de 113,4

the other as a zero sum as in a mathematical game, and therefore the greater freedom the bigger the responsibility.

An American - Japanese Francis Fukuyama persuaded us, in the '90s, that with the collapse of the socialist system in Europe the "end of history" has come forgetting absolutely inexplicable that China, with over one billion inhabitants and legitimate ambitions to be first place in the world as economic development, is a communist country. Is it really so much contempt for the culture and ability to discernment of the readers? Perhaps, for the American reader, confused by (paid) media messages but not for the Eastern Europe reader who got to read and live something else before becoming the "perfect slave", conducted over the Internet as the British philosopher Bertrand Russell used to say in another direction since 1954. Returning to Fukuyama, if it was indeed an end it was the end of Romania's economics. It could not be assumed the existence of a country with no debt to the banking system, which is like the "atmosphere" maintaining the economic life of the planet. Such example had to be brutally repressed. And it was. And if we ever won anything, except the right to curse anyone, certainly we have won at least a percentage of GDP debt in each of the 20 years that have passed. That is exactly what should have happened. It seems that having debts is the "politically correct" conduct in our world. A publication shows in 2010 that world debt will be (in 2010) of 80% of global GDP as compared to 63% after 2008. What tremendous power accumulates he who is the largest creditor? In the world that we proved we do not understand, it happens that the debtor becomes the creditor or vice versa and the "slippage" between the two conditions is, itself, generating profit.

I read in the book of. Prof. George Ionescu, "The cultural dimension of management", 1989, that Romania had been then the 25th place in the world, in a mixed hierarchy of states and large companies in which states were ranked by the size of Gross National Product (GNP) and large firms by their turnover. Romania had a GDP of. 113.4 billion U.S $ and, the next position, 26, was Ford with a turnover of 96.9 billion U.S. $

miliarde $ USA iar, pe următoarea poziţie, 26, urma Ford cu o cifră de afaceri de 96,9 miliarde $ USA. Unde suntem acum? Cu un PIB de 513 miliarde de lei în 2010 (unde PIB-ul nu este chiar acelaşi lucru cu PNB-ul) putem împărţi această cifră la 3 pentru a o transforma în $ USA sau putem înmulţi cifra din 1989 cu 15 pentru a o exprima în lei şi a realiza, astfel, o bază aproximativă de comparaţie.

În toate clasamentele, pe care media ni le prezintă cu conştiinciozitate, suntem pe ultimele locuri în Europa. Oare în acest fel trebuie pregătit un soldat care trebuie să intre în apriga luptă economică? Mi-am adus aminte, în context, de firmele plătite ca să accentueze un anumit aspect, adevărat, pentru a ridica sau a submina prestigiul unui competitor. Ca şi cum la un concurs de frumuseţe camera video ar focaliza la un concurent doar un fir de păr rebel din ureche. Se întâmplă şi astfel de lucruri şi nici măcar nu se poate afirma că imaginea respectivă nu este adevărată. Dar, este oare semnificativă? Manipularea binomului „relevanţă-precizie" este foarte prolifică în legitimarea unor situaţii, până la urmă, adevărate. Dar, adevărul, astăzi, poate mai mult ca oricând, se află „în spatele banilor".

Oricum, în cei 20 de ani care au trecut am învăţat multe. Am învăţat că scriitorii pot face politici şi strategii economice doar pentru că au popularitate şi sunt ascultaţi de public. Şi s-a dovedit că „produsele" lor aveau exact calităţile pe care le puteau genera competenţele autorilor, adică erau nişte texte literare, fără valoare practică care ne-au adus unde suntem. Am învăţat, apoi, că în „deceniul zbuciumat" (1990 - 2000) Combinatul Siderurgic Galaţi era o „construcţie faraonică" cu efect de „gaură neagră" asupra economiei româneşti care trebuia neapărat vândută cuiva. În 2010, când „băieţii deştepţi" din energie încercau să vândă aceluiaşi obiectiv energie sub preţul pieţei, iar UE ne admonesta pentru practici de „dumping", am aflat că, dimpotrivă, combinatul reprezenta o „bijuterie" în coroana dezvoltării economiei româneşti care trebuia sprijinită. Am mai învăţat că eroismul trebuie plătit şi aşa s-au inventat certificatele de revoluţionar. De fapt, în cei 20 de ani trecuţi se pare că, mereu, s-au făcut confuzii între valoare şi preţ.

Where are we now? With a GDP of 513 billion Lei in 2010 (where GDP is not the same as GNP) we may divide this figure at 3 to make it U. S. $ or we can multiply the figure in 1989 by 15 to express it in RON doing so an approximate basis of comparison.

In all charts, presented us conscientiously by the media, we hold the last places in Europe. Is this the right way to prepare a soldier to enter into the fierce economic struggle? I remembered, regarding this context, the firms paid to emphasize a certain aspect, indeed, to raise or to undermine the prestige of a competitor. As if in a beauty contest the video camera would only focus on one competitor's rebel hair in the ear. But these things happen and one cannot even say that the picture is a fake. But is it significant? The handling of the binomial "relevance-accuracy" is very prolific in legitimating situations which are, ultimately, true. But the truth today, perhaps more than ever is "behind the business".

However, in the 20 years since I learned a lot. I learned that writers can make political and economic strategies just because they have popularity and are heard by the public. And it turned out that their "products" had exactly the qualities that could easily be generated by the competences of their authors, that is, they were literary texts, without practical value which have brought us where we are. I learned then that in the "tumultuous decade" (1990 - 2000) the Integrated Steel Galaţi was a "ludicrous construction" with a "black hole" effect on the Romanian economy, which definitely had to be sold to anyone willing to buy. In 2010, when the "smart guys" in the energetic industry were trying to sell energy to the same customer under the market price and the EU was admonishing for practicing "dumping", I learned that, on the contrary, the plant was a "jewel" in the development of Romanian economy, which had to be supported. I also learned that heroism should be paid since they have invented the famous revolutionary certificates. In fact, in the past 20 years it seems that, they have always confused value and price.

It's true we also experience an interesting paradox, namely that a country borrows to pay

Sigur că trăim şi interesante paradoxuri prin care o țară care se împrumută pentru a plăti pensii îşi obligă profesorii universitari să se pensioneze, deşi ei nu doresc acest lucru, iar în parlamentul Europei s-a votat ridicarea vârstei de pensionare la 67 de ani pentru că Europa nu mai are forță de muncă. Materializăm, astfel o politică atât împotriva intereselor naționale cât şi a orientărilor europene. Se confundă cariera universitară cu cariera sportivă de la lotul de gimnastică feminină pe variabila vârstă? Şi asta în momentul în care mai mult de 40 % din posturile didactice universitare sunt vacante. Pe când vor preda în universități elevii din liceu? Sau mai trebuie ajutată cu ceva Europa? Sau, poate SUA? după ce preşedintele Bush declara, în mesajul despre starea uniunii, pe 2006, că această țară are nevoie de 70 000 de profesori de matematică pentru a se putea menține în competiția progresului tehnologic. Este uluitor cât de fals sunt interpretate, la noi, semnale şi realități absolut confirmate în alte locuri ale pământului. Ajungi să fii fericit dacă aceste semnale sunt interpretate, în materializările actuale, doar din ignoranță sau prostie şi nu din rea voință (?!)

România mai este teatrul construcției unor structuri profesionale de maximă importanță pe suportul momentelor autobiografice ale conducătorilor structurilor respective. Poporul român le-a spus acestor elemente de coagulare perverse, situate înafara competențelor şi în interiorul afinităților, relații „de cumetrie”. Sigur, că ele nu pot aduce progrese în binele general dar sunt foarte eficiente în binele particular. Machiavelli ne prevenea în „Principele”: „acel care este cauza puterii cuiva se prăbuşeşte el însuşi”. Este, aici, un fel de corelație care, în management, formulează raportul dintre interesele imediate şi interesele strategice. De fapt, istoria a dovedit că orice exces actual este plătit cu suferințe viitoare. Neagoe Basarab, acest prototeoretician al managementului, vedea situarea omului cu orice preț în actualitate, adică „în trufia veacului acestuia” ca fiind caracteristica părții animalice a omului şi nu a celei divine. În consecință, după el, acest om: „…nu va fi cu oamenii şi cu unşii lui Dumnezeu ci va fi cu dobitoacele”. Fraza lui Neagoe Basarab este, de

its pensions and constrains its university professors to retire, although they do not want this, and the European parliament voted to raise the retirement age to 67 years since Europe lacks workforce. The conclusion is that we enforce a policy against the interests of both national and European guidelines. Do they confuse the academic career with the sporting career of women's gymnastics, on the variable age? And this happens when more than 40% of university teaching positions are vacant. When will the high school students be able to teach in universities? Or is there anything else we can make to help Europe? Or maybe we should help the U.S. since President Bush declared in 2006, in his message about the state of the union, that the country needs 70 000 teachers of mathematics in order to maintain technological competition. It's amazing how unwisely we interpret the signals and realities absolutely confirmed in other places of the earth. You get to be happy if these signals are interpreted, within the current materializations only out of ignorance or stupidity, and not out of ill will (?!)

Romania is also a theater of crucial structures supported by the autobiographical moments of the leaders of such structures. The Romanian people named these perverse coagulation factors, located outside and inside affinities skills, “godfathership” relations. Sure, they cannot make good progress in general but they are very effective in the private life. Machiavelli warned us in The Prince, “that he who is the cause of someone’s power will be crumbling itself.” It is here a kind of correlation which, in management, makes the relationship between immediate interests and strategic interests. In fact, history has proven that any excess is paid with future suffering. Neagoe, this prototeoretician of management, saw the human situation at all costs in actuality, “in the pride of this world” as being characteristic of the animal part of man and not the divine. Consequently, according to him, this kind of man: “...will not be with God's anointed people but with the beasts.”Neagoe Basarab’s phrase is actually an interpretation of a biblical text promoting patience and moderation. By the way, months ago, an Europeanist argued in the

fapt, o prelucrare a unui text biblic care promova răbdarea şi moderaţia. Apropo, mai lunile trecute, un europenist ne certa în media, că trebuie să încetăm cu exemplificările din cultura bizantină. Dar cu cine să ne identificăm? Cu Ludovic al XIV –lea, cu Frederic cel Mare sau Napoleon? În 2001, Octavian Paler dădea un răspuns la această problemă (în Lumea nr.3/ 2001): „Noi nu putem nega că lumea se îndreaptă spre globalizare, ne place sau nu ne place. Internetul cucereşte lumea chiar dacă el aduce mai multă singurătate decât comuniune. Globalizarea devine un adevăr tangibil. Ea poate fi şi un tăvălug şi orice popor îşi poate pune problema dreptului la diferenţă. Acest drept înseamnă pentru noi identitatea noastră. Nimeni nu spune că trebuie să trăim în Muzeul Satului, într-o capsulă, dar să ne ignorăm tradiţiile, rădăcinile să facem tabula rasa, să ne spălăm creierele pentru că unii asta ar vrea – să mergem în Europa cu creierele bine spălate – asta nu se poate". De atunci au trecut 10 ani şi parcă imposibilul devine posibil. Tineretul pare a fi tot mai sensibil la cultura occidentului. Spunea, Z. Brzezinski, unul dintre marii ideologi ai globalizării (Marea Tablă de Şah. Supremaţia americană şi imperativele sale geostrategice): „din punct de vedere cultural în ciuda unei oarecare naivităţi, ea (America) nu are rivali în atracţia pe care o exercită, mai ales asupra tineretului lumii". Şi, atunci, cui să spui că plăcuţele de la Tărtăria, de pe Mureş, par a reprezenta cea mai veche scriere din lume, că strămoşul europenilor ar fi trăit în Peştera Urşilor din judeţul Bihor, că telurul a fost descoperit în România, că la Ploieşti s-a construit, în 1857, a treia rafinărie din lume, că, în 1884, Timişoara a fost primul oraş iluminat public cu electricitate din Europa, că Turnul Eiffel este construit cu oţel de Reşiţa, fasonat la Cluj. Poate ar trebui să ştim că am fost între primii exportatori de utilaj petrolier din lume, că am construit, printre primii în lume, platforme marine de foraj, că am fost în primii zece producători de maşini-unelte din lume, că barajul de pe Argeş a fost printre cele mai înalte din lume, la momentul execuţiei, că am fost printre marii exportatori de arme, că la Braşov, un inginer român a construit peste 40 de tipuri de

media that we must stop with examples of Byzantine culture. But with whom should we identify, With Louis XIV, Frederick the Great or Napoleon? In 2001, Octavian Paler gave an answer to this problem (Lumea magazine, No. 3 / 2001): "We can not deny that the world moves towards globalization, whether we like it or not. Internet is conquering the world even if it brings more loneliness than communion. Globalization is a tangible fact. It can be a roller and every people can question the right to difference. This right is our identity. Nobody says you have to live in the Village Museum, in a capsule, but to ignore our traditions and roots, to make tabula rasa, to wash our brains for some that would want this - to go to Europe with well-washed brain – this will not happen." Ten years have passed and it seems that the impossible becomes possible. Youth seems to be more responsive to the Western culture. Z. Brzezinski, one of the great ideologists of globalization (Grand Chessboard. American primacy and its geostrategic imperatives) said as follows: "from a cultural standpoint despite a certain naivety, America has no rivals in the attraction it exercises, especially on the youth of the world." And then, to whom shall we say that the Tărtăria plates, in Mureş, appears to be the oldest writing in the world, that Europeans ancestors had lived in the Bear Cave in Bihor county, that tellurium was found in Romania, that Ploieşsti was built in 1857, the third refinery in the world, that in 1884, Timişoara was the first city to have public lighting electricity in Europe, that the Eiffel Tower was built with steel from Reşiţa and figured in Cluj. Maybe we should know that we were among the first exporters of oilfield equipment worldwide, that we have built among the first in the world, offshore drilling, because we were in the top ten producers of machine tools in the world, that the dam on the Argeş was among the highest in the world, at runtime, that we were among the biggest exporters of weapons, that in Braşov, a Romanian engineer had built more than 40 types of aircrafts, that we built great power naval engines and that since 1936, in Romania, they constructed aircraft engines and that in 1989 Romania had paid all its debts, probably

avioane, că am construit motoare navale de mare putere şi că, din 1936, în România se făceau motoare de avion şi că, în 1989, poate în mod singular în lume, România îşi plătise toate datoriile. De ce nu face cineva un bilanț cu ce s-a făcut în România şi ce se face acum? Nu în capitalism sau comunism ci în România eternă de dincolo de ideologie. Marea industrie românească nu mai există şi, în România, odinioară printre primii producători de oțel sau de ciment din lume, se pune problema reindustrializării. În 2007 a apărut pe piața românească cartea „Confesiunile unui asasin economic" scrisă de J. Perkins. Uneori, am impresia că, după 1990, România a fost obiectul unui asasinat economic. Ne-am vândut toată „mobila" din casă ca să putem trăi, iar competitorii noştri de altă dată au cumpărat totul. Singurul meu sentiment de uşurare este că, probabil, au făcut acest lucru în interiorul conceptului de „responsabilitate socială". Marile corporații ale lumii, aflând că în România salariul minim a fost, în 2010, 141 Euro față de 1407 Euro în Olanda sau 1343 în Franța, au hotărât să vină să ne mărească salariile (?!). În consecință, unde trebuia să se manifeste cel mai bine „responsabilitatea socială" pentru că exista cel mai larg spațiu de materializare? Mai este o consecință pozitivă a acestei situații, că profesorii universitari ar putea mătura străzile în Luxemburg (unde salariul minim este 1682 euro), dacă tot sunt scoşi la pensie la 65 de ani. Eu, de exemplu, nu vreau ca preşedintele țării în care trăiesc să aibă salariul minim din Luxemburg, chiar dacă se vorbeşte de solidaritate. În România nu mai există responsabilitate. Nu mai există nici rațiune. Există doar duplicitatea între „eu" şi „ceilalți". Ne mai mirăm că există corupție?

Ne supăra, mai anii trecuți, Richard Hill care afirma într-o carte (We Europeans): „ambiguitatea pare să fie o trăsătură esențială permanentă a psyche – ului românesc". Am ajuns pe mâna FMI –ului care nu se poate lăuda cu aproape nici un succes în cadrul intervențiilor sale din lume. De multe ori, situația din țară m-a dus cu gândul la poezia „Doina" a lui Eminescu: „De la Nistru pân' la Tisa / Tot Românul plânsu-mi-s-a …". Am să citez un portar de la instituția la care lucrez: „Dacă UE ne vrea consumatori şi nu

the first of all other countries. Why does not someone propose a review of what was done in Romania and what is done now? But not during capitalism or communism but in the everlasting Romania, the Romania beyond ideology. The Romanian industry no longer exists, in Romania, who was once among the top producers of steel or cement in the world, we talk now about reindustrialization. The book "Confessions of an Economic Hit Man" by J. Perkins appeared on the Romanian market in 2007. Sometimes, I feel that after 1990 Romania has been the subject of an economic assassination. We sold all the "furniture" in the house and our former competitors have bought everything. My only sense of relief is that they have probably done so within the concept of "social responsibility". Large corporations in the world, finding that in 2010 the minimum wage in Romania was of 141 Euro compared to 1407 Euro in Holland or 1343 in France, have decided to come to increase salaries (?!).Consequently, where was supposed "social responsibility" to show because there was the general area of manifestation? There is still a positive consequence of this situation, namely that academics could sweep the streets in Luxembourg (where the minimum wage is 1682 euro), if all are removed at the age of 65. As for me, I wouldn't like the president of my country to have the minimum wage in Luxembourg, even if they speak of solidarity. In Romania there is no responsibility. There is no reason. There is only a duplicity between the "I" and the "other". We shouldn't wonder that there is corruption!

We were disturbed, in the past years, by Richard Hill who said in a book, (We Europeans), that "ambiguity seems to be an essential permanent feature of the Romanian psyche". We got into the hands of the IMF which can boast of almost no success in its interventions in the world. Often, the situation in the country led me thinking about Eminescu's poetry "Doina": "From the Nistru River until the Tisza / every Romanian complained to me ...." I will quote the doorman from the institution I work in: "If the EU wants us consumers, not producers, then give us money to eat!" Who is

producători, atunci să ne dea bani să consumăm!" Cine răspunde?

Însă, nimic nu se cumpără dacă nu este de vânzare. Şi de la Einstein încoace ştim că totul este relativ şi un plus se poate neutraliza cu un minus. Toate se plătesc şi Alexandru Philippide „monologa în Babilon" încă din 1967: „Ah gloria … De-ar şti cuceritorii / Celebritatea care îi aşteaptă / În cartea viitoarelor istorii / Când poate vor fi puşi pe - aceeaşi treaptă / Cu hoţii şi cu incendiatorii". Este un mesaj la care trebuie să ne gândim cu toţii atunci când primim ceva ce nu ni se cuvine pentru că, astfel, lumea devine mai nedreaptă şi nedreptatea ne interesează pe toţi. Cred că, şi aici, este vorba de ambiguitatea cu care ne supăra Hill, deşi, chiar şi Lucian Blaga spunea undeva că „spaţiul ondulatoriu" reflectă spiritul românesc.

Poate ar trebui să ne unim în jurul unui concept nou de patriotism, de coerenţă naţională ca să evităm acea „atomizare dureroasă" despre care ne vorbea, în 1992, Pascal Bruckner în „Melancolia democratică". Nu cred că patriotismul este depăşit. Ambasadorul american în România, M. Guest, ne îndemna, în 2003: „dar nu putem iubi această ţară mai mult decât o iubesc românii", după ce, un alt ambasador, cel al Braziliei, spunea în 2000: „în momentul de faţă trebuie să stabilim o diferenţă, trebuie să facem ceea ce fac americanii, nu ceea ce ne spun să facem. Cred că americanii au o contribuţie istorică extraordinară, au un simţ civic extraordinar. Dragostea, patriotismul faţă de ţara lor este, în tot cazul, ceva emoţionant". Putem fi fericiţi, putem fi trişti, dar de complicitatea faţă de ce s-a întâmplat în aceşti 20 de ani nu ne absolvă nimeni, niciodată. Am trăit în aceşti ani aici şi nu mă pot detaşa de partea de responsabilitate care-mi revine.

P.S. Am aflat pe când încheiam aceste rânduri că şi fostul preşedinte al României, dl Ion Iliescu, şi-a lansat o carte care avea în titlu sintagma „..după 20 de ani". Pare că tema celor 20 de ani trecuţi, scurşi din viaţa României şi a fiecăruia dintre noi, este obsedantă. Oare, de ce?

responsible?

But still nothing is bought if it is not for sale. And since Einstein we know that everything is relative and that a plus can be offset by a minus. All must be paid and Alexander Philippide "soliloquized in Babylon" since 1967: "Ah the glory ... If only the conquerors would know of / The celebrity that awaits them / In the book of future history / When they will be put on - the same level / With thieves and arsonists". It's a message that we must all think of when we get something that we do not deserve, and thus the world becomes more unjust and injustice is in all our interests. I think that, here too, is about the ambiguity with which Hill disturbed us, though even Lucian Blaga said somewhere that the "waving space" reflects the Romanian spirit.

Maybe we should unite around a new concept of patriotism, national consistency, to avoid that "painful atomization" of which, in 1992, Pascal Bruckner spoke in "Democratic Melancholy". I think that patriotism is not exceeded. The U.S. Ambassador to Romania, M. Guest, urged, in 2003, "but we cannot love this country more than Romanians do", after another ambassador, of Brazil, said in 2000: "currently we need to establish a difference, we must do what Americans do and not what they tell us to do. I think Americans have an extraordinary historical contribution, have a great civic sense. Their love and patriotism towards their country, in any event, is something exciting." We can be happy, we can be sad, but from the complicity of what happened in these 20 years no one can absolve us, ever. I have lived in these years here and I can not detach from the responsibility that belongs to me.

P.S. I have found while concluding these lines that the former president of Romania, Mr. Ion Iliescu, has released a book whose title had the phrase "... After 20 years". It seems that the theme of the past 20 years, the life of Romania and of each of us, is indeed obsessive. I wonder why?